

САНАА ОЛОХ

ХАБЫАТ
1931 СМЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 27 (7256) • 1992 снл. Кулуи тутар 3 күн: Онтуоруньук • Сыаната 8 харчы

Специалист муннуга

Төрүөбү энчирэппэт туһугар

Кыстык төрт айыгар оройуонга 550 сүөһү, ол иһигэр 378 ирчэт сүөһү, кулабан көрүүттэн харайыттан киниүүнэ өлө. Ордун элбэх сүөһүнү Нарз Маркс аатынан, «Чурапчы» уонна «Мугудай» совхозтар өлөрдүлэр. Бу дьоруус хаһайыстыбаларга туһанилаларынан 125—119—88 сүөһү өлө.

Бу күнүгэр фермаларга ынык маассабыдык тороонһа сабаланы. Оройуон үрдүнэн 800-чэ сага төрүүх ыныллына. Ол иһигэр «Чурапчы» совхозка 120, «Мындагайыга» 180-ча уонна Эрлэн Эрлэтин аатынан совхозка 380 буолла.

Совхозтарга төрүүбү көрсөр төрөөһү саргысатарай. Бир да хаһайыстыба сүөһүнү толору састааптаах зоотехнической нуорманан аһатар кыада суох. Аны ол аһылыгыгар, анализ көрдөрүүнэ, каротин, кальций, фосфор, белок нуорматтан аһара намыһахтар. Ити түмүгэр ийи сүөһү ыраар, мөлтох, онкурар ыһарыи төрөтөр.

Билигин төһө да хаһайыстыбалар уларыйар-таларыйар кэмдэрэ буолбутун иһин, ыһарыи тыһылаахтык иһтин бастык опыта, технологията тыһааһахтык тутуулууох тустаах. Сүөһү аһылыгын түспөсүл, ситэрэн биэрингэ нүөх үүнээһин (сидорон), европел, ордун маанык кыстыкка дьоруун суолталаахтар. Олорго эбии турбаны, угуох, мас күлүн, тууһу, бөс мутуу-чатын муһууан маһаралынай брикетт өгөрөн уулаах ынахтарга биэрээххэ сөл. Кыһыкка быһа бааллан аһылыгы иһэримтиэлэрэ мөл-төбүт, хаанырын эргирэ бытаарбыт уулаах ынахтары ыраас салгыһыа чөрүлэттиэххэ.

Көһүннү көмгэ ынары төрөтөр боксалар аһылы аһылыыбат буолулар. Ынахтар бай-диэ, үкүгүтэр бааллан туар сирдэрингэр төрүү-лөр. Түүнү уонна күһүнү ийи суоҕар төрөбүт ыһарыдэр ханабаада түһэн тумастан эбэтэр тутта хараллыбаанна тыһыһыан өлөдөрө кистэб буолбатах. Олору таһынан бириэмэтигэр ийэ уһабын испээкэ ис-үөс маһытыгар ылараллар баар. Бу сатамат, фермаларга ынах төрүүр боксаларын уонна ыһары термо-плеткаларын бириднэлээн уонна групповый клеткаларын сохсүтүөххэ. Ынары аһал бокса-ларга эрэ төрөтүөххэ. Сага төрөбүт ыһарыи иһэтин уһабын 5-7 күн иһэрдэр бөрөдөлөп өлөхтүөххэ. Маннаах индентрифтаах уонна мастытаах ынахтар уһахтара иһэриллэбэт.

Ынахтар маассабыдык төрүүр көмүрүгэр ордун улахан хотонорго харабылы тутуохха. Төрүөбү маһыныкытыгар муспака, ыһарыи төрөбүтү аһан бириэмэтигэр туттаран иһэр сн. Билигингэ ол кыһтаран биэрбэт. Сага төрүүх туар миэстэтин сылытыахха, дезин-фецирдыахха наада. Мөлтох онкурар ыһарыи дэри шал көрүүтэ-истингэ туттарыахха.

Оройуон государственной ветеринарной су-лууслатын иһигэр ордук бу ыһарыга улахан эһиэтинэс сүктэриллэр, үлэ көһинир, Чуолаан, общественнай да, чаһынай да сектордар ыһарыдэрин барыларын хаһан сыстыганнаах ыһарыклары утары прививкалары биэрэр наада. Ыадыыбыт ыһарыдэргэ бириэмэтигэр суһал ветеринарнай көмө оҥорулуохтаах.

Сыа төрүүбү кайдаах көрсөрбүтүттэн төһө табыгастаах усулуобуйаны тэрийэригит-тэн сүрүн баайык сүөһү институттат сыйдар көмөлө тутулуутаах. Онукка саамай эһиэ-тээк көм—билигин.

В. СОЛОВЬЕВ,
оройуоннаагы ветеринарии начальниги
солбуулааччы.

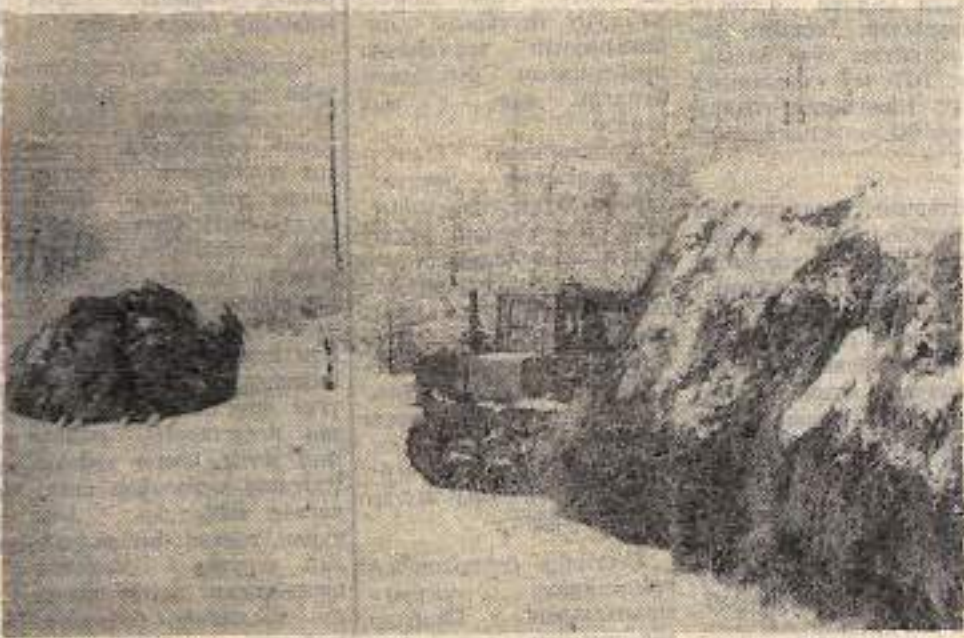

Төлөһгө аастыт сайын бэйэ күүһүнэн чугаа эргин бэлэмизимит оту фермаларга, сыгы баһаларыгар уонна малларга таһыһык механизатордар таһарыһаахтык үлэлээн соторута-быта түмүктээтилэр. Кинилэр мантан салгыи отделение араас тиэйэр-таһар үлэлэригэр барыахтара, саасык ыһы-

га туттулар, холбоһор техникаларын бэлэмнэхтэрэ.

Сымакка трактористтар (хаһастан) Михаил Егорович Максимов уонна Федосий Дмитриевич Максимов; бү-тэһик ыһарыһылар.

Т. Кардашевская фотота.

Тиэйэр-таһар үлэ ДНЕВНИГЭ

Бастагы колоннада — оту булуһу бари турар. Холбоһор, «Чурапчы» сов-хоз калли Золотиннааһан Карл Маркс — 10
Субуруускай 348 298
Э. Эрлэтин 1920 1098
«Чурапчы» 998 1015
«Мугудай» 504 527
«Бахсы» 1196 758
Ор. үрэ: 4966 3706

Манна эрдэтээн Тыа хаһайыстыбатын минис-терствота совхозтарга 800 тонна оту биэрэргэ ды-һала туолбатаһынан иһ-лэриллэбэт. Ону тэҥэ былаанһа концентро-ваннай аһылык бу см-рыга көрдөрүлүбэтэ. Сурууһаан уу суолунан көлбөт бурдук бу күһү-гэ сүөһүгэ барилла ту-рар. Оту тиһин буоллар совхозтар эрдэтээн бы-лаанһарыан барилһыа Онтон улахан аһара тиллээн бүтүөх буолла. Ол эрэри аһыһа эбии

оту булуһу бари турар. Холбоһор, «Чурапчы» сов-хоз калли Золотиннааһан Карл Маркс — 10
Субуруускай 348 298
Э. Эрлэтин 1920 1098
«Чурапчы» 998 1015
«Мугудай» 504 527
«Бахсы» 1196 758
Ор. үрэ: 4966 3706

Аһардас Нуотараттан 2025 тонна, Аһа уһуор-тан 1284 тонна оту тил-лэхтөөбүттөн совхозтар туһанилааһынан 1163 уонна 846 тоннаһа ы-лар. Холбоһор, манна саамай элбэх өтөөх Эр-лэн Эрлэтин аатынан совхоз 1362 тоннаһытан аһарын көрүһүн тиһиэ, «Чурапчы» Аһа уһуор-

тан (Мындагайыттан) 598 тоннаһытан 396-тын ылла. Олору тэҥэ сов-хозтар бу калли чугаа-таагы оройуоннар хаһа-йыстыбаларыттан уонна чаһынай малларыттан аһыһа көлөһүлөт өт-төрүн тиһиэхтээхтэр. Ити-нан тиэйэр-таһар үлэлэр үмүрүйүөхтэрэ ыраах.

Сыада үрдүттэн оло-һор фермалар албахтар. Оттон эбии аһылык бур-дуктан ураты, улаханнак туһанылыбат. Дуһаны астарын сорохторго са-даллаа эрэри, сүөһү аһа-дар киирингэ бытаарда. Минералынай брикетт уонна күөл быһыһын сизини «Мугудай» сов-хоз садалаата, 6 центнер брикетт, 10 тонна күөл быһыһын бэлэмнээн ту-һаныа. Эмиэ бастаан са-далаабыт Субуруускай аһ-тыһан совхозка 3 цент-нер брикетт сүөһүгэ бари-линнэ.

Тыа хаһайыстыба-тын управлениета.

Герой-ий элэргэ анаммыт дьоро киэһэ

Кулуи тутар 1-кү-нүгэр «Айыһаан» Сымакка киниэтигэр оройуон Герой-ий элэ-рин иһэтэһин буол-ла.

Көрсүһүүгэ барыта 67 Герой-ий элэтин 47-тэ кытынна. Кинилэр-тэ аһаан муһуулаһыи күөһүдэр барилһини-лэр, истинг-иһирэх тыл-лар аһиһинилэр, Саха Республикаһын Прези-дентт уураһыһан Ге-

рой-ий элэргэ 10 тыһ. солк. гуманитарнай көмө оҥорулуна.

Нэһиэтигэрдэ э э и дьахтар комитеттара мал-саа аукционун тө-рийдилэр. Болтоһоттон кииринт бириднэ 400 солк. сыаналаах үс хо-һус. Сылантан бири-диннэ 1000 солк. сыаналаах шкатулкалар, Хадаартан бискииттар, о. д. а. оонһоннулар.

«СО» көрр.

Поэты чиэстээһин

Олуһу 29 күнүгэр Саха национальнай би-блиотекатын дьэтигэр са-ха биллиһээх суруйаач-чытын А. С. Бродников 75 саһын туолуутун чиэ-стээһин буолла. Фронтови-к-поэт туһунаа кылгас кии-рин тылы суруйааччы П. Д. Аввакумов эһэ уонна даһылааты өгөрөргө тылы миэхэ биэрдэ.

Даһылаат киниэтин эһэрдэ тыллары Саха си-рин Суруйааччыларыи соһуһтан «Чолбон» су-руулаа редактора П. П. Никитин, Саха Республи-катын байыһынай комисса-ра Юхрименко, Чурапчы оройуонун баһылыгын сол-буулааччы А. Р. Саргыдаев аһиһэр. Анатолий Рома-нович юбилэри дөйду туар таһсан киниэхэ аһаллаах үөрүүдэх күһүгэрэ кыт-тарытар ыһарда уонна өйдөбүһүк бэлэди—са-далы остуолу туттарда. Сэрин ветеринарын Якут-скай куораттаагы совет-тарыи эһэрдэ сурутуу Г. Д. Ефимов аһан иһиһи-нэрдэ. Типография буру-һунун суруйааччы иһигэ-тэ таһсара хойутаабытын этэн туар, Саха сириһэ-ди иһигэ издательствотын кыллабыһай редактора Н. Е. Вишукоров—Урсун хо-һоонунан эһэрдэ биэрдэ, поэт С. Д. Шевцов юби-лярга аһаабыт хоһоонун аахта. «Күөрэгэйдэр ы-дыһылар» дьэн ырыаһы-нан садалаан Чурапчытан кииринт көргөһүн Мариин уонна Николай Уранцев-тар эһэрдэлэһиннэра ытыс-тыһыһан көрсүлүһкэ. Алексей Спирidonовичы Аһа дөйдуу көмүскүүр Улуу сэрин сылларыгар 20-с хаһыһар биригээд-тигэр биригэ сылдыһан тыһыһаах ордубут дөй-дөтө Г. Д. Ефимов уонна В. С. Соловьев—Болот Боотур истинник эһэрдэ-лээтилар. Юбилэр харда тылыгар: «Ыһараһан олох-хо тиһиэ эрэбит. Ман-нык көмгэ оройуонун са-далтата болгоһтолоохтук сыһыһаһыһытыгар махта-набын. Норуот олоһор бу маһаһан көмгэ суруйаач-чылар түмүсүлээх буо-луохтаахпыт. Төһө да иһи-тарилтөһөн үлэһир буол-буһуһт да иһин. Мин бү-гүһүгү үөрүүбэр анараа тарилтэ суруйааччыларга көлбөтөһэрэтигэн хомой-бун»,—диэтэ Кини мус-тубут дьонго маһтал-баһыһа тылларыи эттэ.

С. ПОПОВ.

С. АЛЕКСЕЕВ.
(Харьков анал. корр.)

